

Satakunnan kärjäoikeuden laamanni

Tuomion perustelut

ASIAN VIREILLETULO

Valtioneuvoston oikeuskanslerista annetun lain 3 §:n 3 momentin mukaan oikeuskansleri tarkastaa rangaistustuomiot, joita koskevia ilmoituksia erikseen säädetyin tavoin lähetetään oikeuskanslerinvirastoon.

Tarkastuksessa havaittiin, että Satakunnan kärjäoikeuden 29.11.2023 asiassa dnro R 23/1474 antamasta tuomiosta nro 23/148677 puuttuivat perustelut ja vaikutti siltä, että tuomio oli jäänyt keskeneräiseksi.

SELVITYS

Satakunnan kärjäoikeus on antanut asiasta apulaisoikeuskanslerin sijaisen pyytämän selvityksen, joka on sisältänyt puheenjohtajana asiassa toimineen kärjätuomarin selvityksen, kärjäsihteerin selvityksen ja kärjäoikeuden asianomaisen osaston johtajan selvityksen. Lisäksi kärjäoikeuden laamanni on antanut asiasta lausunnon.

Kärjätuomari on selvityksessään todennut, että kysymyksessä on ollut istunnossa julistettu tuomio. Tällöin perustelut kirjataan Ritu-järjestelmään joko istunnossa tai myöhemmin. Asia laitetaan Ritussa valmis -tilaan, kun perustelut on siirretty tuomiolle ja asia on valmis. Tapauksessa sihteeri oli erehdyksessä merkinnyt tuomion valmis -tilaan jo ennen kuin asialle oli viety perustelut. Tämän vuoksi tuomio on näkynyt asialistoilla valmiina, eikä hän ole osannut ennen selvityspyyntöä kiinnittää huomiota siihen, että tuomiosta puuttuvat perustelut. Kärjätuomarin

mukaan käräjäsihteeri oli merkinnyt virheen jälkeen tuomion korjattavaksi, mutta tämä ei ole näkynyt listalla, vaan tuomio on näkynyt valmis -tilassa.

Käräjätuomari on todennut, että kysymyksessä on ollut inhimillinen erehdys, joka on sattunut keskellä hyvin kiireistä ajanjaksoa. Kenellekään ei ole myöskään aiheutunut asiasta vahinkoa, koska asianosaiset ovat saaneet tietää lopputuloksen ja perustelut istunnossa. Käräjätuomari on ilmoittanut, että käräjäoikeudessa tullaan jatkossa kiinnittämään enemmän huomiota siihen, että tällaisia virheitä ei enää synny ja että tuomiot ovat asianmukaisesti perusteltuja. Käräjätuomari oli apulaisoikeuskanslerin sijaisen selvityspyynnön saatuaan lisännyt tuomioon perustelut oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 9 §:n nojalla.

Käräjäsihteeri on kertonut selvityksessään, että asia on julistettu istunnossa 29.11.2023. Tuomio on tullut lainvoimaiseksi 8.12.2023. Käräjäsihteeri on tuolloin erehdyksessä laittanut asian Ritu-järjestelmässä valmis -tilaan, vaikka tuomion perustelut ovat siinä vaiheessa vielä puuttuneet. Hän on tämän jälkeen laittanut tuomion välittömästi korjattavana -tilaan ja ilmoittanut virheestään, jotta perustelut saadaan lisättyä.

Osaston johtaja on viitannut edellä mainittuihin selvityksiin ja todennut yhtyvänsä käräjätuomarin selvityksestä ilmenevään toteamukseen, että käräjäoikeudessa tullaan jatkossa kiinnittämään enemmän huomiota siihen, että tällaisia virheitä ei enää synny ja että tuomiot ovat asianmukaisesti perusteltuja.

Laamanni on todennut lausunnossaan, että käräjätuomari on antanut selvityksen virheestä, joka on tapahtunut käräjäsihteerille. Virhe on huomattu heti ja pyritty korjaamaan. Virheen korjaamisessa on kuitenkin ollut käräjäsihteeristä riippumaton viive.

RATKAISU

Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 4 §:n 2 momentin mukaan tuomio on perusteltava. Perusteluista on ilmevä, mihin seikkoihin ja oikeudelliseen päättelyyn ratkaisu perustuu.

Oikeudenkäynnistä rikosasioissa annetun lain 11 luvun 6 §:n 1 momentin mukaan käräjäoikeuden tuomio laaditaan erilliseksi asiakirjaksi. Momentin 5 kohdan mukaan siinä on oltava perustelut.

Käräjäsihteeri on kertonut selvityksessään tehneensä virheen Ritu-järjestelmässä. Sen seurauksena tuomio on näkynyt käräjätuomarin työjonossa valmis -tilassa, vaikka käräjäsihteeri oli muuttanut virheen havaittuaan tuomion korjattavana -tilaan.

Selvitysten perusteella jää epäselväksi, kenelle kärjäsihteeri on ilmoittanut virheestään ja miksi tuomiosta vastuussa oleva kärjätuomari ei ole tullut asiasta tietoiseksi ennen apulaisoikeuskanslerin sijaisen lähettämää selvityspyyntöä. Laamannin antama lausunto jättää niin ikään epäselväksi, että miten virhettä oli pyritty korjaamaan ja miksi asiaa ei ollut saatettu kärjätuomarin tietoon. Selvää kuitenkin on, että kärjäsihteeri oli ilmoittanut virheestään kärjäoikeudessa, mutta virhe ei ole tullut korjatuksi.

Asian laatu huomioon ottaen en näe enää tarkoituksenmukaiseksi lähteä asiaa enemmälti selvittämään. Asianosaiset ovat saaneet ratkaisun ja perustelut tietoonsa istunnossa ja tuomio on sittemmin korjattu. Tuomari on antamastaan tuomiosta vastuussa, mutta kärjäoikeuden tulee huolehtia siitä, että toimintatavat ovat sellaiset, että ne turvaavat tehtävien lainmukaisen suorittamisen ja kärjäsihteerin ilmoittaessa tällaisesta virheestään, tuomiosta vastuussa oleva kärjätuomari tulee siitä tietoiseksi ja virhe tulee korjatuksi. Edellä mainitun vuoksi kohdistan laillisuusvalvonnallisen toimenpiteeni asiassa kärjäoikeuteen.

Kiinnitän Satakunnan kärjäoikeuden huomiota rikosasioissa annetun lain 11 luvun 4 §:n 2 momentin ja 6 §:n 1 momentin noudattamiseen.

Tuomioistuinlain 19 a luvun 2 §:n 2 momentin 3 kohdan mukaan Tuomioistuinviraston tulee erityisesti huolehtia tuomioistuinten tietojärjestelmien ylläpidosta ja kehittämisestä. Koska tässä tapauksessa on ilmennyt tietojärjestelmien toimivuuteen liittyviä seikkoja, lähetän päätökseni tiedoksi myös Tuomioistuinvirastoon.

Pyydän Satakunnan kärjäoikeutta ilmoittamaan viimeistään 31.1.2025, mihin toimiin se on ryhtynyt menettelyjensä kehittämiseksi vastaavien virheiden ja tietokatkosten välttämiseksi ja jotta tuomiot tulevat lainmukaisesti perustelluiksi ja virheet asianmukaisesti korjatuiksi.

Asia ei anna aihetta enempiin toimenpiteisiini.

Pyydän saattamaan ratkaisuni kärjätuomarin tietoon.

Tämä asiakirja on allekirjoitettu sähköisesti.

Apulaisoikeuskansleri

Mikko Puumalainen

Esittelijä

Marianne Mettovaara